

K celostátním osnovám a k nenahraditelnosti matematiky

Vladimír Roskovec

Velice děkuji panu řediteli Zikovi a jeho spolupracovnícům za informačně neobyčejně bohatou analytickou zprávu o pilotáži přijímacích zkoušek na střední školy a o projektu Matematika +.

Domnívám se, že zde CERMAT vykonal mnoho práce i za NÚV a ČŠI.

Předložené údaje, např. o nepřehlédnutelných rozdílech mezi některými kraji, si zaslouží, abychom se s nimi podrobněji a důkladněji seznámili a případně navrhli další šetření a zejména kroky k nápravě. To si vyžádá jistý čas a úsilí.

Co je možno konstatovat již zde:

- Ukazuje se, a potvrzují to i mé rozhovory s řadou učitelů středních škol, že koncept Rámcových vzdělávacích programů (RVP) a na jejich základě vytvářených Školních vzdělávacích programů (ŠVP) se příliš neosvědčil a učitelé volají po znovuzavedení celostátně platných osnov. (ŠVP bývají zhusta materiály o několika stech stranách, které nikdo nečte, a nedovedu si představit, že by se ČŠI zabývala jejich kontrolou.) Osnovy ponechávaly – a jistě by tomu tak bylo i v budoucnu – dostatečný prostor pro profilaci jednotlivých škol, např. formou volitelných nebo povinně volitelných předmětů, seminářů apod. Dovoluji si poznamenat, že základní profilace, tj. kvalitní učitelé, kvalitní výuka včetně praxí, dobrá a přívětivá atmosféra atd. se děje nezávisle na ŠVP a je známa široko daleko.
- K často uváděnému problému, že žáci nerozumějí správně předloženému textu (což se neblaze projevuje např. při řešení tzv. slovních úloh v matematice): Ukazuje se to jako závažný problém vzdělávacího systému. Porozumění textu je nutno systematicky cvičit, např. v seminářích k českému jazyku, kdy se krátkému, závažnému textu (třeba jednomu odstavci) věnuje třeba celá hodina, rozebírá se smysl a volba jednotlivých slov, stavba vět a větších celků, užité stylistické prostředky apod. Když se neděje v dostatečné míře v českém jazyce, měli by to suplovat i učitelé matematiky důkladným rozborem definic a vět (kde záleží na každém slůvku včetně spojek) a zadání slovních úloh (kde také nesmí nic chybět nic přebývat). Prokázala by se tím nenahraditelnost matematiky ve vzdělávání a nutnost prokázat její znalost při závěrečných zkouškách – ať už se jmenují maturita nebo jinak.